

1. (kurdi-sorani)

☒ Mistä päin ja milloin on itse muuttanut Suomeen?

-Muuttanut Suomeen Irakista 2009 aikomuksena etsiä turvapaikka Suomesta.

- **Minkälaisia haasteita kohdannut uuden elämän aloittamisessa Suomessa?**

-Vieras maa, kieli, kulttuuri sekä hyvin erilainen ilmasto tuottivat alkuun haasteita.

- **Minkälaiset asiat auttaneet eteenpäin?**

Kielikursseihin osallistuminen, suomalaisten kavereiden saaminen ja oma rohkeus olivat tärkeitä asioita.

- **Minkälaiset asiat ovat yllättäneet maahanmuuttoprosessin yhteydessä; joko positiivisesti tai negatiivisesti?**

Maahanmuuttajana suomessa hän koki positiivisesti Suomen lain, systeemin, yhteiskunnan toimivuuden sekä ystävällisyyden ja tasa-arvon.

Apua ja tukea:

- **Olisiko kaivannut johonkin asiaan vielä enemmän apua, tietoa ja tukea?**

Elämä on sellaista, että ihmiset oppivat koko ajan uutta; hän haluaisi oppia vielä enemmän suomen kieltä ja tutustua enemmän suomen kulttuuriin sekä yhteiskuntaan ja työelämään.

- **Minkälaisia vinkkejä antaisi tällä hetkellä ihmisille, jotka ovat viime aikoina tulleet Suomeen?**

Kannattaa opiskella suomea, olla reippaita, aktiivisia ja rohkeita. Kannattaa osallistua erilaisiin tapahtumiin ja kerätä tietoa suomen kulttuurista sekä suomen historiasta.

2. (Arabia)

Maahanmuutto:

☐ Mistä päin ja milloin on itse muuttanut Suomeen ja minkälaisia odotuksia Suomesta?

Muuttanut Suomeen Sudanista 2005 tavoitteena saada turvallinen ja onnellinen elämä Suomessa sekä pystyä jatkamaan opiskelua itseään kiinnostavalla alalla.

Sopeutumisprosessi/kokemuksia:

☐ Minkälaisia haasteita on kohdannut uuden elämän aloittamisessa Suomessa?

Alussa oli vaikeaa integroitua yhteiskunnan kanssa, mutta se helpottui kun pääsi aloittamaan suomen kielen opiskelun. Suomen kieli on tärkeä, sillä se toimii tietyllä tapaa ikään kuin koko ”maan avaimena samaan aikaan.” Eli sen oppimisen myötä kaikkien asioiden hoitaminen alkaa helpottaa.

☐ Minkälaiset asiat auttoivat eteenpäin?

Noudatti kotoutumissuunnitelmaa, joka oli laadittu hänelle työvoimatoimiston kautta. Suomen kielen opiskelu ja oppiminen oli valtavan merkityksellistä.

☐ Minkälaiset asiat ovat yllättäneet maahanmuuttoprosessin yhteydessä; joko positiivisesti tai negatiivisesti?

- Hän on huomannut Suomeen muuton jälkeen, että osa suomalaisista hyväksyy hänen muuttonsa paremmin; ne kannustivat ja auttoivat häntä eteenpäin.
- Ne jotka vastustivat muuttoa, opettivat kärsivällisyyttä ja erilaisten selviytymiskeinojen löytämistä, jotta pystyy pärjäämään heidän kanssaan.

Apua ja tukea:

☒ **Olisiko kaivannut johonkin asiaan vielä enemmän apua, tietoa ja tukea?**

Jos mahdollista, olisi hyvä järjestää vielä enemmän tapahtumia ja koulutuksia, jotka auttaisivat maahanmuuttajien integroitumista ja sopeutumista yhteiskuntaan.

☒ **Minkälaisia vinkkejä antaisi tällä hetkellä ihmisille, jotka ovat viime aikoina tulleet Suomeen?**

Sopeutumiseen vaikuttavat asiat riippuvat varmasti tosi paljon paikkakunnasta. Pienessä kylässä on ehkä vähän helpompaa alkuun. Kannattaa yrittää opetella suomen kieltä ja pyrkiä positiivisesti kohti kehitystä. On myös tärkeää jaksaa itse hymyillä ja ottaa toisia huomioon.

3. (somalia)

Maahanmuutto:

- **Mistä päin ja milloin on itse muuttanut Suomeen?**
 - Muuttanut Somaliasta 90-luvun alussa.
- **Minkälaisia toiveita ja odotuksia oli Suomesta ja Suomeen muutosta?**
 - Itse hän oli sen verran nuori, ettei muista koko muuttoa, mutta hänen sisarustensa tarinoiden mukaan toiveena oli vaan rauhallinen paikka elää ilman sodan vaaraa. Turvallinen paikka nuorille ja opiskelumahdollisuudet olivat myös asialistan kärjessä.

Sopeutumisprosessi/kokemuksia:

- **Minkälaisia haasteita kohtasi uuden elämän aloittamisessa Suomessa?**
 - Ensimmäiset haasteet, joita muistaa päiväkodista olivat sellaisia, kun hän oli ainoa tummaihoisen lapsi ja muut lapset eivät olleet tottuneita maahanmuuttajiin tai joidenkin perheet olivat lievästi sanottuna maahanmuuttovastaisia. Ennakkoluuloja oli paljon, mutta niin nuorena ei oikein osannut suhtautua siihen. Kotona he keskustelivat erilaisuudesta ja aika selkeäksi sitten tulivatkin sotakuviot ja kuinka sitten pitää vaan kestää mitä tulee koska he ovat vieraassa maassa. Se tunne kyllä ei minnekään häviä kun sattuu olemaan aina vähemmistöä tai

jopa ainoa tummaihoisen koulussa sekä työelämässä. Tavallaan on tottunut ja tullut immuuniksi oudoille katseille, mutta on hyvä ajatella että monikulttuurisuus on enemmänkin rikkaus kuin kirkous. Positiivisella asenteella pääsee pitkälle eikä aina vaan tarvitse kilpailla kantasuomalaisten kanssa tai todistaa olevansa mukamas oleskeluvan tai suomen kansalaisuuden arvoinen. What doesnt kill you makes you stronger.

- **Minkälaiset asiat auttoivat eteenpäin?**

- Alueelle muutti aika nopeasti päiväkodin jälkeen saman taustaisia lapsia, ja hän aloitti koulun heidän kanssaan ja se helpotti elämää kun ei tarvinnut pelätä kiusaamista kun hänen kulttuurissaan samanmaalaisia puolustetaan vaikkei erikoisemmin ystäviä ollakaan.

- **Minkälaiset asiat yllättivät maahanmuuttoprosessin yhteydessä; joko positiivisesti tai negatiivisesti?**

- Hän oli niin nuori silloin, että prosessi ei ole niinkään tuttu paitsi tarinoiden kautta, mutta nykyään työn ja muun elämän kautta näkee miten tilanne nyt on.
- Kielikoulutus, joka on kaiken ydin tuntuu olevan oikein kiven alla ja jos sellainen onkin järjestetty niin se ei ole riittävä koulutuksen hankkimiseen eikä todellakaan työelämään.
- Perheenyhdistäminen on hankaloitettu siihen mittaankin että on hyvinkin odotettavaa, ettei ikinä saa perhettään samaan maahan. Mietityttää kyllä, että millä ihmeen kaupalla ajatellaan, että ihminen joka on ilman perhettä suomessa ja mikä pahempaa perhe on sotatantereella tai muuten hyvin vaarallisessa paikassa, että hänestä tulee onnellinen, aikaansaava ja hyödyllinen mallikansalainen.
- Siitä prosessista siihen aikaan hän muistaa sen verran, että heillä kävi sosiaalityöntekijä joka auttoi sisaruksia arkiasioissa ja he vieläkin muistavat kyseisen henkilön ja puhuvat hyvin lämpimään sävyyn hänestä.

Apua ja tukea:

- **Olisitko kaivannut johonkin asiaan vielä enemmän apua, tietoa ja tukea?**

-Hänellä oli henkilökohtaisesti aika helppoa esim. koulun kanssa koska ei ole ollut vaikeuksia opiskelun kanssa, mutta opettajista huomasi, etteivät he ymmärtäneet erilaisia taustoja tai saaneet koululutusta miten toimia eri ryhmien kanssa, mistä aiheutui paljon asiatonta käytöstä heidän puolelta, joka valitettavasti jossain määrin jatkuu vielä tänäänkin.

- Olisi ollut mukavaa jos päiväkodista alkaen olisi saanut enemmän tukea esim. rasismien käsittelyyn jne. koska aiheutui paljon harmia siitä, että kotona elettiin kuin oltaisiin somaliassa, kun toisaalta yritti olla koulussa mahdollisimman huomaamaton ettei vaan joku herjaa. Tämä aiheuttaa paljon identiteettiongelmia, jotka ilmenevät myöhemmin elämässä eri osa-alueilla.

- **Minkälaisia vinkkejä antaisi tällä hetkellä ihmisille, jotka ovat viime aikoina tulleet Suomeen?**

- Kärsvällisyys on kaiken ydin, koska suomen byrokratia on varmaan yksi hankalimmista maailmassa. Toisin kuin yleensä ajatellaan kukaan ei anna sinulle kaikkea tarjottimella. joten kielen opiskelu on tärkein iästä ja koulutustaustasta huolimatta. Mitä nopeammin sen oppii sitä nopeammin voi edetä tässä maassa. Joten älkää jääkö odottelemaan turhaan. Kaikki suomalaiset eivät ole rasisteja, eivät ole myöskään ”vanhemmat” maahanmuuttajat, joten heidän tietämystään kannattaa hyödyntää mahdollisimman paljon.

4. (venäjä)

Maahanmuutto:

- **Mistä päin ja milloin itse muuttanut Suomeen?**

- Pietarista ja asunut Suomessa melkein 20 v.

- **Minkälaisia toiveita ja odotuksia oli Suomesta ja Suomeen muutosta?**

-Tuli tänne raskaana ollessaan perustamaan perheettä ja synnyttämään lasta.

-Odotti onnellista elämää, eikä paljon miettinyt kaukaista tulevaisuutta.

Sopeutumisprosessi/kokemuksia:

- **Minkälaisia haasteita kohtasi uuden elämän aloittamisessa Suomessa?**

Ennen synnytystä oli miehensä suojelussa, vaikka olikin aika tiukka rahatilanne, eikä ollut omaa asuntoa.

Asunnon saaminen oli erittäin vaikeaa ja vain muutama viikkoa ennen synnytystä olivat onnistuneet vuokramaan pikku kämpän puoleksi vuodeksi. Raskauden aikana oppi suomen kieltä ja teki töitä pikku kaupassa. Synnytyksen jälkeen tuli aika nopea avioero: piti etsiä uutta asuntoa sekä uusia ystäviä, jotka voivat

auttaa nuoria naisia lasten kanssa. Epävarmuus, yksinäisyys, stressi, pieni lapsi... Silloin oppi käytännölliset asiat omasta joka päiväisestä elämästä sekä suomen kieltä kotona kirjojen ja telkkarin kanssa. Mietti paljon kotimaahan palaamista, mutta silloin Venäjällä oli syvä kriisi ja pienen lapsen kanssa elämä siellä olis ollut erittäin vaikeaa, joten hän päätti kuitenkin taistella uudesta elämästä.

- **Minkälaiset asiat auttoivat eteenpäin?**

Onneksi olivat terveitä, sosiaalivirasto ja kela auttoivat asunnon ja rahan kanssa, äidillä oli mahdollisuus tulla tänne auttamaan vähäksi ajaksi, hyviä ystäviä oli löytynyt – näkevät samalla porukalla edelleen.

- Vähän myöhemmin perustivat perhekerhon, jossa oli mahdollisuus tavata muita venäjänkielisiä äitiä lapsiensa kanssa, ja tämä oli mukavaa..

Oman koulutuksen pohjalta on perehtynyt aika paljon psykologisiin ja filosofisiin kysymyksiin – ne tiedot ja taidot auttoivat tosi paljon, ja antoivat optimismia ja positiivista suhtautumista elämään ja haasteisiin: kaikkea saa ratkaistua, jos tekee töitä eteenpäin.

Suomen olosuhteet ovat melkein samalaiset kuten ne, joissa hän oli asunut koko elämänsä. Myös eurooppalaiset kulttuuri- ja sivistystraditiot ovat aika perinteisiä – se helpottaa paljon sopeutumisprosessia.

- **Minkälaiset asiat ovat yllättäneet maahanmuuttoprosessin yhteydessä; joko positiivisesti tai negatiivisesti?**

Positiivista: sosiaalitoimiston sekä kelan asiakkuus - tämä sosiaalinen perustuki aika vieras ja jopa ihmestyneille Venäjältä kotoisin oleville. Ihminen voi rauhallisesti keskittyä omiin asioihin pelkäämättä asunnon ja perustoimeentulon menettämistä.

Negatiivista: edelleen ei pysty laillistamaan omaa puheterapeutin ammattia. Valviralta luvan saaminen on erittäin vaikea, kallis ja monimutkainen prosessi ja se todella ärsyttää. On joutunut etsimään kompromisseja joka kerta: mitä voi tehdä, miten ja millä rahalla. Ja vaikka hän kokee olevansa hyvä ja pätevä ammattilainen, niin ei pysty löytämään sopivaa ja pysyvää työtä. Eikä myöskään keksinyt mitään sopivaa ammattivaihtoa ja usein oli jäänyt työttömäksi.

Edelleen aika usein on törmännyt ksenofobiseen tai rasistiseen asetteluun. Toisaalta se on aika perinteistä ja osa normaaleista ihmisten reaktioista, toisaalta häiritsee paljon esim. työn saamisessa tai työpaikassa viihtymisessä.

Apua ja tukea:

- **Olisiko kaivannut johonkin asiaan vielä enemmän apua, tietoa ja tukea?**

Kun hän tuli Suomeen, siinä aikana ei ollut yhtään virallista säännöllistä ”maahanmuuttaja”-tukiohjelmaa. Kaikki etsivät omat polut ja avut itse: kurssit, toimistot, lomakkeet... Yleisesti tuttujen kautta, ystävät auttoivat tulkkina tarvittaessa. Erittäin tärkeää olisi silloin asiallinen neuvo tutkinnon rinnastamisen prosessissa. Siinä edelleen aika vaikea saada hyvät vinkit ja selitykset, Opetusvirasto sekä Valvira ovat hänestä vaikeita vuorovaikutuskumppaneita. Kaikki tiedot, ohjelmat, kurssit ja kaikki oppaat maahanmuuttajille, jotka ovat nyt kehitetty – erittäin iso askel eteenpäin.

- **Minkälaisia vinkkejä antaisi tällä hetkellä ihmisille, jotka ovat viime aikoina tulleet Suomeen?**

Ensisijaisesti kannattaa etsiä tietoja maahanmuutosta psyykkisenä prosessina – miten se yleisesti menee, miltä tuntuu ja minkälaiset hyvät ja huonot oireet ja reaktiot siihen liittyvät. Ei tarvitse pelätä hakea apua omiin ongelmiinsa – saa kysyä esim. omalta sosiaalityöntekijältä, te-toimiston ohjaalta tai lääkäriltä, minne kannattaa mennä tämän kaltaisen ongelman kanssa.

Pitäisi tarkasti miettiä omia toivomuksia ja mahdollisuuksia uudessa maassa, aika kriittisesti tarkastella edelliset osaamiset ja taidot uusien olosuhteiden ja vaatimusten näkökulmasta. Ehkä kannattaa käydä läpi kaikki vanhat tiedot, asenteet jopa uskonnot – ovatko ne ajankohtaisia ja toimivia uudessa maassa.

Hankkia tuttavien ja ystävien, omasta maasta kotoisin olevien sekä muista maista ja kantasuomalaisia. Esim. monenlaiset yhdistykset tekevät paljon työtä oman maan ihmisten ja maahanmuuttajien tueksi, sieltä myös löytyy uusia tuttavien – niitä pitää vain käydä läpi. Kielen opiskelu ja oppiminen: ensin lyhyillä kursseilla ja sitten suoraan heti työharjoittelupaikalla, jossa on hyvät mahdollisuudet aktiiviseen puhumiseen, esim. päiväkodissa tai vanhainkodissa. Saa myös tehdä vapaaehtoistyötä eri yhdistyksissä, joita on Suomessa pilvin pimein. Ja luottaa, että vaikeat ajat menevät ohi, kun itse tekee riittävästi töitä ongelmien ratkaisemiseksi ja oman tulevaisuuden rakentamiseksi. Ehkä paljon pitäisi muuttaa myös itsessään, kukaan ei tee sitä toisen puolesta valmiiksi. Tämä ei ole helppoa, mutta mahdollista. Ei ole valmiita ratkaisuja ja aina jotain menee hyvin, jotain ei niin hyvin, jotain huonosti. Elämä kuitenkin jatkuu.

4. dari

Mistä päin ja milloin on itse muuttanut suomeen?

من اهل ایران هستم و سال ۲۰۰۵ امدم به فنلاند

Olen Iranista ja tulin Suomeen vuonna 2005.

Minkälaisia haasteita kohtasi uuden elämän aloittamisessa Suomessa?

۲. موقعی که من امدم توی این کشور, جدا از اینکه یک ذره شرایط جوی و آب و هوای این کشور فرق داشت, زبان اولین و بزرگترین مشکلی بود که جلو راه من قرار داشت

Kun tulin tähän maahan, paitsi, että täällä oli hieman erilainen sää ja ilmasto, kieli oli ensimmäinen ja suurin ongelma ja haaste minulle.

Minkälaiset asiat auttoivat eteenpäin?

۳. فکر کنم که اول از همه چیز زبان بود, این که زبان را یادگرفتم و به وسیله زبان تونستم دوست پیدا کنم, دوستها بعد از زبان فکر کنم که یکی از مهمترین چیزهای بود که اینجا برای من اتفاق افتاد. بعد از طریق اینها رابطه, رابطه ها و فهمیدن اینکه چطوری این سیستم کار میکنه؟

Mielestäni ensinnäkin se oli kieli; että opin kieltä ja löysin kielen kautta ystäviä. Kielen opiskelun jälkeen mielestäni uudet ystävät olivat yksi tärkeimmistä asioista, joita täällä tapahtui minulle. Sitten näiden kautta ihmissuhteet. Ja sitten se, että miten tämä järjestelmä toimii.

Minkälaiset asiat yllättivät maahanmuuttoprosessin yhteydessä; joko positiivisesti tai negatiivisesti?

۴. یک سری چیزها تاثیر داشتند, مثلا اینکه اطلاعات زیادی اینجا وجود نداشت که, شما اینجا حق و حقوق چی هست؟ چکارهای میتونی بکنی؟ چکار نمیتونی بکنی؟ خوب اینها چیزهایی بود که چیزهای منفی بود, من چیز زیادی نمیدونستم, والی خوب چیزهای مثبتی که وجود داشت این بود که خیلی ها بودن که دوست داشتن کمک کنند, خیلی انجمنها بودن و طبیعتا کسی های که بعدا دوست های نزدیک شدند, یعنی انسانهایی که اینجا بودند خیلی نقش مثبتی داشتند.

Asioilla oli merkitystä, esimerkiksi se, että täällä ei ollut paljon tietoa ja informaatiota siitä, että mitkä ovat sinun oikeudet? Mitä voit tehdä ja mitä et voi? No, nämä olivat asioita, jotka olivat negatiivisia asioita, en minä kuitenkaan tiennyt paljon tästä. Mutta samalla oli myös positiivisia ja hyviä asioita, kuten se, että monet olivat halukkaita auttamaan, täällä oli hyviä yhdistyksiä ja myös niitä ihmisiä, joista myöhemmin tuli läheisiä ystäviä. Nämä olivat hyvin positiivisia asioita täällä.

Olisiko kaivannut johonkin asiaan vielä enemmän apua, tietoa ja tukea?

۵. فکر کنم اره, همینطور که قبلا هم اشاره کردم, برای اینکه آدم بتونه اینجا و یا تو هر محیط جدیدی خودش رو پیدا کنه داشتن اطلاعات از همه چیز مهمتره. این که بدون کجا هاست, چه

حق و حقوقی داره, چه کارهایی میتونه انجام بده, چه مسیرهای جلو راهش قرار دارنند؟ همه اینها میتونه بهش کمک کنه. یعنی داشتن اطلاعات. چون آدم وقتی که میاد توی ی فرهنگ جدید مثل یک بچه میماند, بچه ای که احتیاج به کمک داره, احتیاج به کسی داره که راه ها و مسائل رو بهش یاد بده و نشون بده

Mielestäni kyllä, kuten aiemmin mainitsin, jotta ihminen pystyisi löytämään itseään uudessa ympäristössä, niin tiedot ja niiden saattavuus ovat tärkeämpiä asioita. Se tieto, että missä minä asun, mitkä ovat minun oikeudet, mitä voin tehdä ja mitkä ovat polut eteenpäin? Kaikki nämä voivat auttaa. Eli on tietoinen. Koska ihminen, joka menee uuteen kulttuuriin, on niin kuin lapsi. Lapsi, joka tarvitsee apua, huolenpitoa ja tarvitsee jonkun opettamaan ja esittelemään tapoja ja asioita hänelle.

Minkälaisia vinkkejä antaisi tällä hetkellä ihmisille, jotka ovat viime aikoina tulleet Suomeen?

۶. زبان. فکر میکنم که یادگیری زبان فنلاندی از همه چیز مهمتره, یعنی زبان دری است که با یادگیری زبان هم این در به سویه یک فرهنگ جدید باز میشه و هم اینکه خیلی از مشکلات خود به خود آسونتر میشه برای کسی که تازه آمده توی این فرهنگ .

Kieli. Minun mielestä. Suomen kielen opiskelu ja oppiminen on tärkeimpiä asioita. Nimittäin kieli on niin kuin ovi ja silloin kun se avautuu, niin aukeaa tie uuteen kulttuuriin ja samalla asiat helpottuvat niille, jotka ovat uusia tässä kulttuurissa.